

Broj: 05/1-04-010824-2A
Tuzla, 24.05.2021. godine.

VLADA TK
n/r Sekretara Vlade

PREDMET: Mišljenje Ministarstva u vezi sa Izvještajem o poslovanju JP „Međunarodni aerodrom Tuzla“ d.o.o. za period 01.01.2020. do 31.12.2020. godine.

U skladu sa Programom rada Ministarstva trgovine, turizma i saobraćaja, te Programom rada Vlade Tuzlanskog kantona i Skupštine Tuzlanskog kantona planirano je razmatranje izvještaja o poslovanju JP „Međunarodni aerodrom Tuzla“ za 2020. godinu, u aprilu 2021. godine na sjednici Vlade Tuzlanskog kantona, odnosno u maju 2021. godine na sjednici Skupštine Tuzlanskog kantona.

JP „Međunarodni aerodrom Tuzla“ d.o.o. je u prilogu akta, broj 01/1-712/21 od 19.05.2021. godine, dostavio Izvještaj o poslovanju JP „Međunarodni aerodrom Tuzla“ d.o.o. za 2020. godinu, zajedno sa Izvještajem o radu Odbora za reviziju, Izvještajem nezavisnog revizora i Izvještajem Nadzornog odbora JP „Međunarodni aerodrom Tuzla“ d.o.o.

Ministarstvo je analiziralo Izvještaj o poslovanju JP „Međunarodni aerodrom Tuzla“ d.o.o. za period 01.01.2020. do 31.12.2020. godine, te dalo svoje mišljenje o dostavljenom Izvještaju:

- Izvještaj o poslovanju JP „Međunarodni aerodrom Tuzla“ d.o.o. za period 01.01.2020. do 31.12.2020. godine nije dostavljen Ministarstvu u roku predviđenim Programom rada Ministarstva.
- U izvještaju o poslovanju JP „Međunarodni aerodrom Tuzla“ d.o.o. za period 01.01.2020. do 31.12.2020. godine se navodi sljedeće:
 - Ukupan broj prevezenih putnika u 2020. godini iznosi 228.603 putnika, što je manje za 364.447 putnika u odnosu na 2019. godinu kada je prevezeno ukupno 593.050 putnika. Od navedenog broja putnika izvršen je prihvata i otprema (ukupno u dolasku i odlasku) 222.305 putnika aviokompanije Wizz Air, što je za isti period prethodne godine kada je prevezeno 584.260, manje za 62 %.
 - Ukupan broj letova u 2020. godini iznosi 1.165, što je manje za 812 letova u odnosu na 2019. godinu kada je bilo 1.977 letova. Manji broj prevezenih putnika kao i manji broj letova je posljedica potpune obustave saobraćaja usljed pandemije COVID-19 u periodu 17.03.2020.-02.06.2020. godine i smanjenog obima saobraćaja zbog posljedica pandemije COVID-19.
 - Ukupna količina prevezene robe u 2020. godini iznosi 19,93 (t), što je manje za 90,07 (t) u odnosu na 2019. godinu kada je prevezeno ukupno 110 (t).
 - Na dan 31.12.2020. godine broj uposlenika na aerodromu iznosio je 181 radnik.
 - Ukupni prihodi preduzeća u 2020. godini iznose 7.906.646,00 KM, što je manje za 7.166.559,00 KM u odnosu na 2019. godinu kada su isti iznosili 15.073.205,00 KM.
 - Ukupni rashodi preduzeća u 2020. godini iznose 8.606.510,00 KM, što je manje za 6.774.443,00 KM u odnosu na 2019. godinu kada su isti iznosili 15.380.953,00 KM.

- Preduzeće je u 2020. godini ostvarilo gubitak u iznosu od 699.864,00 KM.
- Preduzeće je u 2020. godini ostvarilo prihode od subvencija materijalnih troškova poslovanja iz Budžeta TK u iznosu od 330.000,00 KM i budžeta FBiH u iznosu od 1.730.000,00 KM, što predstavlja ukupan iznos subvencija od 2.060.000,00 KM.
- U sklopu Izvještaja o poslovanju JP „Međunarodni aerodrom Tuzla“ d.o.o. za period 01.01.2020. do 31.12.2020. godine Ministarstvu je dostavljen Izvještaj nezavisnog revizora „Address“ d.o.o. Sarajevo u kojem je navedeno citiramo: *“Po našem mišljenju, osim za efekte pitanja opisanih u dijelu „Osnova za mišljenje sa rezervom“, priloženi finansijski izvještaji prikazuju objektivno i fer, u svim značajnim stavkama, finansijski položaj Preduzeća na dan 31. decembar 2020. godine, te rezultate njegovog poslovanja i njegove novčane tokove za godinu koja je tada završila, u skladu sa zakonskim okvirom finansijskog izvještavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine.”*
- U Dijelu „Osnova za mišljenje sa rezervom“ nezavisni revizor „Address“ d.o.o. Sarajevo navodi:
 - ✓ da preduzeće koristi imovinu koja nije u vlasništvu Preduzeća, a koja je ustupljena preduzeću na osnovu Odluke Ministarstva odbrane BiH i Sporazuma zaključenog između Preduzeća i Ministarstva odbrane. Preduzeće vrši ulaganja u navedenu imovinu koja nije u njegovom vlasništvu. Ukupna ulaganja u navedenu imovinu sa 31.12.2020. godine iznose 8.509.667,00 KM.
 - ✓ Na dan 31.12.2020. godine preduzeće ima iskazane investicije u toku u iznosu od 5.799.510,00 KM. **Preduzeća nema definisane planove završetka investicije niti je izvršilo procjenu postojanja indikatora na umanjene vrijednosti sredstva niti je izvršena procjena nadoknadive vrijednosti za ova sredstva.**
 - ✓ Preduzeće ne posjeduje izvještaj o starosnoj strukturi zaliha niti je izvršilo procjenu vrijednosti zaliha u skladu sa zahtjevima MRS 2.
 - ✓ Na dan 31.12.2020. godine Preduzeće je iskazalo potraživanja od kupca Wizz Air u iznosu od 6.462.377,00 KM i obaveze prema dobavljaču Wizz Air u iznosu 6.188.698,00 KM.
 - ✓ Odloženi prihodi od donacija na dan 31.12.2020. godine iznose 11.018.301,00 KM. Sadašnja vrijednost dugoročnih sredstava nabavljenih iz namjenskih sredstava na datum sastavljanja finansijskog izvještaja iznosi 3.974.937,00 KM, dok investicije u dugoročna sredstva i dati avansi za nabavku dugoročnih sredstava iznose 3.217.848 KM. Prema Izvještaju o utrošku namjenskih sredstava, ukupna neutrošena sredstva iznose 3.825.516,00 KM. Stanje novčanih sredstava na namjenskom računu na dan 31.12.2020. godine iznosi 2.723.315,00 KM.
 - ✓ **Rješenjem Poreske uprave FBiH broj 13/09-12-20-953-2/20 od 15.09.2020. godine, utvrđene su dodatne porezne obaveze i zatezne kamate Preduzeću u iznosu od 825.018,00 KM. Na navedeno Rješenje Preduzeće je putem pravnog punomoćnika izjavilo žalbu 24.09.2020. godine.** Preduzeće nije evidentiralo rezervisanje po osnovu dodatno utvrđenih poreznih obaveza, te su za navedeni iznos podcijenjene obaveze i rashodi Preduzeća.
 - ✓ **Preduzeće je iskazalo gubitak izvještajne godine u iznosu od 699.864,00 KM. Akumulirani gubitak Preduzeća iznosi 3.462.650,00 KM, dok osnovni kapital Preduzeća iznosi 4.060.102,00 KM. Nezavisni revizor je skrenio pažnju da Uprava nije izvršila procjenu postojanja neizvjesnosti koja može dovesti u pitanje vremensku neograničenost poslovanja Preduzeća.**

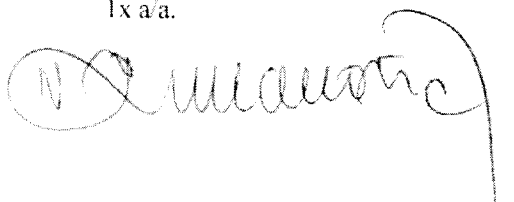
- ✓ Preduzeće cjelokupno poslovanje obavlja sa jednom aviokompanijom, te značajnim dijelom se finansira iz doznaka Osnivača (Tuzlanski kanton) i budžeta Federacije BiH.
- ✓ Svjetska zdravstvena organizacija (WHO) je u martu 2020. godine proglasila pojavu i širenje virusa COVID-19 stanjem globalne pandemije. Kao i na sve djelatnosti, pojava pandemije imala je uticaja i na poslovanje Preduzeća. Skrenuta je pažnja od strane nezavisnog revizora da posljedice COVID-19 pandemije mogu imati uticaja na Preduzeće u narednim obračunskim periodima.
- ✓ U izvještajnom periodu Preduzeće je zaključilo Sporazum sa Federalnim ministarstvom prometa i komunikacija kojim je Preduzeće u obavezi vratiti doznačena, nenamjenski utrošena sredstava u iznosu od 1.000.000,00 KM. Prema ovom Sporazumu preduzeće je ova sredstava dužno vratiti u budžet FBiH u 6 rata u periodu od 01.06.2021. do 01.09.2022. godine.
- ✓ Preduzeće je na dan 31.12.2020. godine iskazalo ukupnu vrijednost dugoročne imovine u iznosu od 11.985.650,00 KM. Dugoročna imovina iznosi 53,68 % ukupne imovine Preduzeća. Preduzeće vrši značajna ulaganja u dugoročnu imovinu. Ulaganja u nabavku dugoročne imovine u 2020. godini iznosila su 1.518.986,00 KM. Od ukupno iskazanih investicija u toku na dan 31.12.2020. godine najveći dio se odnosi na investicije u izgradnju putničkog terminala.
- ✓ Ukupni prihodi Preduzeća iznose 7.906.646,00 KM, od čega se 4.082.167,00 KM, odnosno 51,63 % odnosi na prihode ostvarene od društva Wizz Air Mađarska prodajom avio goriva i aerodromskih usluga.
- ✓ Na datum sastavljanja finansijskih izvještaja Preduzeće je iskazalo potraživanja od društva Wizz Air Mađarska u iznosu od 6.462.377,00 KM, obaveze za primljene avanse za gorivo u iznosu 477.628,00 KM, te obaveze za dobra i usluge u iznosu 6.188.698,00 KM.
- ✓ Preduzeće se značajnim dijelom finansira iz sredstava budžeta FBiH i Tuzlanskog kantona.
- Na osnovu člana 28. Statuta JP "Međunarodni aerodrom Tuzla" d.o.o. ("Službene novine Tuzlanskog kantona", broj: 1/17, 9/17 i 11/19) Nadzorni odbor je na sjednici održanoj 07.05.2021. godine u 15:00 sati razmatrao Izvještaj o poslovanju JP „Međunarodni aerodrom Tuzla“ d.o.o. za period od 01.01 do 31.12.2020. godine, a koji uključuje finansijske izvještaje, Izvještaje nezavisnog revizora za godinu koja je završila 31.decembra 2020. godine, Izvještaj o radu Nadzornog odbora za period 01.01. do 28.12.2020. godine i Izvještaj o radu Odbora za reviziju u 2020. godini. Na osnovu svega Nadzorni odbor smatra da je Uprava preduzeća izgubila povjerenje Nadzornog odbora, te je donio Odluku o neusvajanju Izvještaja o poslovanju JP "Međunarodni aerodrom Tuzla" d.o.o. za period od 01.01 do 31.12.2020. godine, a koji uključuje finansijske izvještaje, Izvještaje nezavisnog revizora za godinu koja je završila 31.decembra 2020. godine, Izvještaj o radu Nadzornog odbora za period 01.01. do 28.12.2020. godine i Izvještaj o radu Odbora za reviziju u 2020. godinu" iz sljedećih razloga koji se navode u obrazloženju navedene Odluke:
 - ✓ JP "Međunarodni aerodrom Tuzla" d.o.o. u odnosu na izmijenjeni Plan poslovanja ostvarilo gubitak u iznosu od 699.864,00 KM u periodu od 01.01. do 31.12.2020. godine, uz napomenu da bi navedeni gubitak Preduzeća bio i veći da prihodi od subvencija iz Budžeta FBiH nisu bili uvećani za 800.000,00 KM u odnosu na Plan 2020. godine, tj. umjesto planiranih 930.000,00 KM odobreno je 1.730.000,00 KM.

- ✓ Na osnovu uvida u Izvještaj nezavisnog revizora se vidi da su Finansijski izvještaji, za godinu koja je završila 31.decembra 2020.godine, dobili „Mišljenje sa rezervom“.
- ✓ Uprava preduzeća trošila namjenska sredstva u iznosu 500.000,00 KM u nenamjenske svrhe, suprotno Odluci o dodjeli i Ugovoru o prenosu sredstava, tj. vršen je prenos sredstava sa namjenskog računa, broj:555-50000409665-54 na tekući račun Preduzeća, broj: 5555000039786064, što se vidi sa Izvoda iz banke, broj 19, od dana: 29.07.2020. godine. Bez obzira što preduzeće već ima obaveze povrata sredstava Federalnom ministarstvu prometa i komunikacija u iznosu od 1.000.000,00 KM, zbog nenamjenskog trošenja namjenskih sredstava, Upravi to nije bio problem da i u 2020. godinu izvrši prenos sredstava sa namjenskog računa na tekući račun preduzeća.
- ✓ U periodu smanjenog obima avio saobraćaja od 62 % i poslovanja uopšte, izazvanih pandemijom COVID-19, izvršen je prijem 19 radnika po raznim osnovama. Za određeni broj radnika koji su potpisali Ugovore o radu, po osnovu Programa sufinansiranja od strane Federalnog zavoda zapošljavanja, Preduzeće je dobilo Saglasnost od Ministarstva trgovine, turizma i saobraćaja TK. Međutim, određeni broj radnika koji su potpisali Ugovore o radu nisu obuhvaćeni Programom sufinansiranja ni po kojem osnovu, niti za njihov prijem postoji saglasnost resornog ministarstva, što je u suprotnosti sa Zaključkom Vlade Tuzlanskog kantona, broj: 02/I-05-30252/19 od 03.10.2019. godine. Na osnovu saznanja koja ima Nadzorni odbor radi se o najmanje dva zaposlenika, a čijim angažmanom je preduzeću nanijeta direktna materijalna šteta, a navedenim licima pribavljena korist. Ukupni troškovi na ime angažmana 19 radnika tokom 2020.godine su iznosili 161.835,80 KM, od čega je sufinansirano od strane Zavoda za zapošljavanje 46.486,50 KM, dok je trošak JP "Međunarodni aerodrom Tuzla" d.o.o. iznosio 115.346,30 KM za koliko je budžet aerodroma bespotrebno opterećen u vrijeme kada je avio saobraćaj smanjen za 62 %. Poređenja radi, u 2019. godini prosječan broj radnika je bio 196, a prevezeno je 593.050 putnika, dok je u 2020. godini prosječan broj radnika bio 185, a prevezeno je 228.603 putnika. Zbog toga Nadzorni odbor smatra neprihvatljivim prijem radnika po bilo kojem osnovu, jer su time stvoreni dodatni troškovi Preduzeću.
- ✓ Također, Direktor Preduzeća je u toku obavljanja pripravničkog staža, potpisivanjem Aneksa ugovora sa pripravnicima, određivao plaće pojedincima za poslove radnog mjesta za koje se osposobljavaju, u iznosu od 80 do 90 %. Na osnovu Pravilnika o radu Preduzeća i Zakona o radu pripravnici tokom obavljanja pripravničkog staža imaju pravo na 70 % plaće. Izuzetno, shodno Zakonu o radu FBiH, poslodavac i pripravnik mogu se dogovoriti i o većem iznosu plaće, ali u konkretnom slučaju za bilo kakve izmjene Ugovora o radu je bila neophodna saglasnost resornog ministarstva, koju Uprava nije imala, te NO smatra da je potpisivanje Aneksa u suprotnosti sa Zaključkom Vlade Tuzlanskog kantona, broj: 02/I-05-30252/19 od 03.10.2019. godine i sa odredbama Zakona o radu jer po Zakonu o radu ne postoji Aneks ugovora. Povećanje plaća pripravnicima i drugim zaposlenicima je posebno neprihvatljivo zbog smanjenog obima poslovanja i aviosaobraćaja za 62 %. Uprava, umjesto da poduzme mjere na smanjenju svih rashoda u preduzeću, ponašala se nedomaćinski i povećavala rashode tamo i tamo gdje nije morala. Na taj način je Uprava nanijela direktnu finansijsku štetu preduzeću, doprinijela povećanju gubitka i iskazala nepoštovanje prema Vladi Tuzlanskog kantona.
- ✓ Potpisivanja Ugovora o obavljanju privremenih i povremenih poslova, suprotno članu 12, stav 2. Pravilnika o radu, JP "Međunarodni aerodrom

- Tuzla d.o.o. i Zaključku Vlade Tuzlanskog kantona, broj: 02/1-05-30252/19 od 03.10.2019. godine, jer nije imala saglasnost resornog Ministarstva, niti je Uprava dala obrazloženje čime bi opravdala potpisivanje istog.
- ✓ Zbog nepoštivanja obaveza, u skladu sa članom 35. Zakona o javnim preduzećima FBiH i članu 79. stav 1. tačka c) Statuta Preduzeća, u postupku javnih nabavki i neizvještavanja Nadzornog odbora i Odbora za reviziju. Iz Izvještaja koji je Uprava delegirala i dostavila kao prijedlog za prvu sjednicu Nadzornog odbora vidi se da Nadzorni odbor nije razmatrao niti imao uvid u Javne nabavke od 01.07 do 31.12.2020. godine, što je nedopustivo.
 - ✓ Zbog kršenja odredbi člana 46. stav 3. Statuta JP "Međunarodni aerodrom Tuzla" d.o.o., Uprava je bez znanja i saglasnosti Nadzornog odbora potpisala Predugovor broj:01/11805-11-20/21, od 03.02.2021. godine, čija je vrijednost preko 500.000,00 KM/god. Na taj način je Uprava pokušala obmanuti Nadzorni odbor, te svjesno sakrila informaciju o potpisivanju navedenog Predugovora i time pokazala nepoštovanje i nesaradnju sa Nadzornim odborom. Informaciju o tome Nadzorni odbor je dobio sasvim slučajno na sjednici Nadzornog odbora, kada je razmatrao Prijedlog Ugovora i trebao donijeti Odluku o davanju saglasnosti na potpisivanje Ugovora o iznajmljivanju carinskog skladišta, što se može utvrditi putem Zapisnika sa sjednice jer je o tome donesen i zaključak Nadzornog odbora. Sam sadržaj potpisanog Predugovora i Prijedlog Ugovora je izašao iz okvira Javnog poziva broj: 01/I-1805-1/20, od 08.09.2020. godine i Ponude broj: 16/09/20-01, od 16.09.2020. godine, te takav nije bio prihvatljiv Nadzornom odboru, zbog čega je od strane Direktora društva Nadzorni odbor okvalifikovan kao neko ko želi ugroziti poslovanje Preduzeća. Stav Nadzornog odbora je bio da Ugovor mora biti usaglašen sa Javnim pozivom, broj: 01/I-1805-1/20 od 08.09.2020. godine i Ponudom, broj: 16/09/20-01 od 16.09.2020. godine, te da će takav Ugovor dobiti saglasnost Nadzornog odbora, što se vidi iz Akta broj:01/I-336-5/21, od 06.04.2021. godine. Nedavanjem saglasnosti na potpisivanje ponuđenog Prijedloga Ugovora, Nadzorni odbor je spriječio nastanak šteta za preduzeće više od 200.000,00 KM/god, jer je Uprava bila prihvatila i znatno nižu cijenu zakupa, što se vidi iz Akta broj: 01/I-492/21 od 08.04.2021. godine, a koja je bila ispod zvanično dostavljene i prihvaćene cijene iz Ponude, broj: 16/09/20-01 od 16.09.2020. godine. Također, Uprava je bila prihvatila da radnici aerodroma rade za zakupca skladišta i da ih aerodrom plaća, čime bi preduzeće bilo oštećeno za oko 150.000,00 KM/god, što je u konačnici izbjegnuto, jer Nadzorni odbor nije dao saglasnost na prvobitni prijedlog Ugovora.
 - ✓ Također, Uprava se konstantno ponašala suprotno članu 38. stav 1. Statuta JP "Međunarodni aerodrom Tuzla" d.o.o. jer je pokazivala nepoštovanje i nesaradnju sa Nadzornim odborom. Po Zahtjevima Nadzornog odbora Uprava je dostavljala samo onu dokumentaciju i informacije koje su Upravi bile prihvatljive, te tako značajno usporavala i svjesno opstruirala efikasnost i rad Nadzornog odbora, što se vidi iz više akata međusobne korespondencije. Jedan od primjera nesaradnje Uprave sa nadzornim odborom i resornim Ministarstvom je nedostavljanje blagovremeno Izvještaja o poslovanju sa setom finansijskih izvještaja i Izvještaj nezavisnog revizora, shodno roku predviđenim Programom rada Ministarstva, što se vidi na osnovu akta Ministarstva trgovine, turizma i saobraćaja TK, broj: D-05/04-108/21, od 16.04.2021. godine, akta Vlade TK, broj: 02/1-04-8166/21 od 15.04.2021. godine i iz službene korespondencije Nadzornog odbora i Uprave preduzeća.

- ✓ Što određen broj zakupaca duguje JP „Međunarodni aerodrom Tuzla“ d.o.o. godišnju zakupninu, a Uprava nije poduzela nikakve konkretne mjere osim upozorenja, što je suprotno odredbama Ugovora o zakupu poslovnog prostora i Zakona o finansijskom poslovanju F BiH. Time je dovedena u pitanje naplata potraživanja na ime iznajmljivanja poslovnih prostorija u ukupnom iznosu od 186.545,00 KM, u vrijeme kada uposlenicima nisu isplaćena tri topla obroka. Nepoduzimanjem blagovremeno konkretnih mjera za naplatu potraživanja stvorena je neizvjesnost naplate istih, jer se radi o privrednim društvima koja najvjerojatnije nemaju imovine iz koje bi se aerodrom u slučaju pokretanja sudskog postupka mogao namiriti. Posebno napominjemo da su ugovori definisani na način da zakupac plaća zakupninu na početku mjeseca za tekući mjesec, upravo iz razloga da se JP „Međunarodni aerodrom Tuzla“ d.o.o. ne bi doveo u situaciju nagomilavanja dugovanja.
- ✓ Što i nakon usmenog i pismenog Zahtjeva, svjesno i namjerno kršeći odredbe člana 38.Statuta preduzeća, nije dostavio Ugovor o regulisanju međusobnih odnosa između Nadzornog odbora i Uprave/Direktora JP „Međunarodni aerodrom Tuzla“ d.o.o. kojim se regulišu obaveze i odgovornosti Direktora.
- ✓ Što većinu preporuka od Odbora za reviziju Uprava nije realizovala.
- Budući da je JP „Međunarodni aerodrom Tuzla“ d.o.o. bez obzira na značajan iznos datih subvencija na ime materijalnih troškova poslovanja iz budžeta FBiH i budžeta TK, ostvarilo gubitak od 699.864,00 KM, te na osnovu navoda nezavisnog revizora u „Osnovama za mišljenje s rezervom“, posebno u dijelu „Odloženi prihodi iz donacije“ i „Procjena vremenske neograničenosti poslovanja“, **Ministarstvo daje negativno mišljenje na Izvještaj o poslovanju JP „Međunarodni aerodrom Tuzla“ d.o.o. za period 01.01. do 31.12.2020. godine.**
- Kada je u pitanju Izvještaj o radu Odbora za reviziju u 2020. godini, u istom nije dato mišljenje Odbora za reviziju o pregledu finansijskih izvještaja, niti je prikazan rezime Odbora za reviziju po osnovu izvršenog pregleda FI (finansijskog izvještaja). U poglavlju 2) Izvještaja Odbora za reviziju u 2020. godini, samo je konstatovano da je Odbor za reviziju na svojoj 40. redovnoj sjednici održanoj 12.08.2020. godine usvojio Izvještaj o pregledu polugodišnjih Finansijskih izvještaja JP „Međunarodni aerodrom Tuzla“ d.o.o. i isti dostavio Skupštini i Nadzornom odboru javnog preduzeća. **U skladu sa navedenim, Ministarstvo daje negativno mišljenje na Izvještaj o radu Odbora za reviziju u 2020. godini, jer u istom nije dato mišljenje Odbora za reviziju o pregledu finansijskih izvještaja za 2020. godinu.**

Dostavljeno:
1x Vlada TK,
1x a/a.

MINISTAR
[Signature]
Hamza Posić, dipl. pravnik